

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/38/2019
Identifikačné číslo spisu: 4019200094
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4019200094.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne: J. R., bytom G. XXX, právne zastúpená: JUDr. Dalibor Pavelka, advokát so sídlom: 920 01 Hlohovec, Pribinova 46, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21.12.2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sa/14/2019-48 zo dňa 13.05.2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Účastníkom náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne proti rozhodnutiu žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21.12.2018, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu pod totožným číslom zo dňa 21.09.2018 o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok žalobkyne podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) z dôvodu, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne nebola vyššia než 40 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že správne orgány postupovali v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. 9So/201/2016-49 zo dňa 25.04.2018, (ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu 23Sd/12/2016-22 zo dňa 06.06.2016) a nariadené dokazovanie s následným posúdením zdravotného stavu žalobkyne doplnili a odstránili rozpor v určenej diagnóze medzi ambulatným psychiatrom MUDr. S. a posudkovým lekárom za prítomnosti žalobkyne a odborného lekára psychiatra MUDr. K.

3. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredia (Nitra) vo svojich posudkoch zo dňa 18.09.2018, 18.12.2018 ustálil pri hodnotení zdravotného stavu aj po vyjadrení odborného prísediaceho lekára psychiatra (MUDr. K.), že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobkyne je somatoformná porucha

so stredne ťažkou depresívnou symptomatológiou - zaradená do kapitoly V, položka 4, písm. a/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. Tomuto zdravotnému postihnutiu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na hornej hranici v rozsahu 20 %. Záverečná diagnóza („ťažká recidivujúca depresívna choroba“) odborného ambulatného lekára MUDr. S. u žalobkyne preukázaná nebola. Iné zdravotné postihnutia vyplývajúce z predložených lekárskeho nálezov (neurologického, ortopedického či endokrinologického charakteru) neodôvodňovali zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o ďalších 10 %.

4. Keďže krajský súd nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku a posudky posudkového lekára považoval za náležité zdôvodnené, jasné a zrozumiteľné, rozhodnutie žalovanej zo dňa 21.12.2018 považoval za zákonné a preto žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

5. Žalobkyňa/sťažovateľka vo včas podanej kasačnej sťažnosti tvrdila, že krajský súd iba zopakoval stav popísaný žalovanou a posudkovým lekárom, nezohľadnil všetky lekárske nálezy najmä posledný nález MUDr. S. z 10.12.2018 (správne malo byť 12.12.2018), nariadené rozpory v diagnóze neodstránil, preto zotrvala na svojom návrhu o priznaní invalidného dôchodku.

6. Žalovaná kasačnú sťažnosť nepovažovala za dôvodnú a navrhla ju zamietnuť. Zotrvala na svojom názore, že sťažovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.05.2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

8. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o zamietnutí žiadosti sťažovateľky o invalidný dôchodok.

9. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

10. Nárok na invalidný dôchodok je podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

11. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona č. 461/2003 Z.z.).

12. Sťažovateľka sa domáhala priznania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 40 %. Z jej sťažnosti je zjavné, že spochybňuje správnosť určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia

(kapitola V, položka 4 písm. a) - duševné poruchy a poruchy správania - neurotické, stresové a somatomorfné poruchy - stredne ťažké formy s rozsahom miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 15 do 20 %. Je toho názoru, že žalovaná ale ani krajský súd ani po určení ďalšieho postupu Najvyšším súdom Slovenskej republiky nezistili dostatočne jej skutočný zdravotný stav, najmä nevysvetlili dostatočne prečo neakceptovali nálezy vyhotovené psychiatrom MUDr. S., naposledy doložené zo dňa 12.12.2018, podľa ktorých by mala byť zaradená podľa určenej diagnózy: F33.2 do stavu „recidivujúca depresívna porucha, terajšia ťažká epizóda bez psychotických príznakov“.

13. Podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pri duševných poruchách a poruchách správania k všeobecnému posudkovému hľadisku pri stanovení poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je potrebné prihliadnuť na vývoj osobnosti v afektívnej, emocionálnej oblasti, na schopnosti adaptácie, na vplyvy prostredia, možnosti pracovného a sociálneho zaradenia.

14. Ako vyplýva z vyššie citovaných zákonných podmienok, pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky aj po podaní opravného prostriedku, postupovali v súlade so zákonom. V posudkoch zohľadnili všetky zdravotné ťažkosti sťažovateľky a objektívne nálezy odborných lekárskejších vyšetrení spolu s nálezmi psychiatra MUDr. S. aj zo dňa 12.12.2018 (viď záznam z protokolu zo dňa 18.12.2018).

15. Zo samotného posudku (z 18.12.2018) vyplýva, že u sťažovateľky neboli zistené žiadne výraznejšie poruchy afektivity, žiadne závažné afektívne oscilácie, sťažovateľka nikdy nebola liečená na ťažko recidivujúcu depresívnu poruchu. V nálezoch psychiatrov (ambulantomného či klinického) sa nenachádzajú popisy závažných psychotických príznakov pri užívaní rovnakých liekov počas posledných dvoch rokov. V danej položke prílohy odôvodňovali zaradenie jej rozhodujúceho zdravotného postihnutia. Iné uvádzané zdravotné ťažkosti neboli považované za závažné, boli hodnotené ako primerané alebo kompenzované.

16. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu, konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného sa kasačný súd stotožňuje s právnym názorom vysloveným krajským súdom v odôvodnení rozsudku.

17. Kasačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že posudkoví lekári vyhodnotili rozhodujúce zdravotné postihnutie sťažovateľky v súlade s § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. a prílohou č. 4, a že určenie miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť odôvodnili logicky a presvedčivo, na základe dostupných lekárskejších nálezov a vyšetrení.

18. Sťažovateľka ďalej vyčíta krajskému súdu, že rozsudok riadne nezdôvodnil. Kasačný súd ani túto námietku nepovažuje za dôvodnú. Z rozsudku krajského súdu je zrejmé, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré skutočnosti vo veci považoval za rozhodujúce, ako aj to prečo jednotlivé argumenty nepovažoval za opodstatnené. Kasačný súd poukazuje na body 14-19 napadnutého rozsudku krajského súdu.

19. Sťažovateľka v sťažnosti namieta záver súdu, ku ktorému dospel na základe vykonaných dôkazov. Názor, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na úspech v súdnom konaní, napr. ústavný súd vyslovuje opakovane vo svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení so sp. zn.: IV. ÚS 252/04 z 31. augusta 2004, v ktorom konštatoval: „Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.“

20. Vzhľadom na uvedené kasačný súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej vychádza z dostatočne

zisteného skutkového stavu, je v súlade so zákonom a preto kasačnú sťažnosť sťažovateľky zamietol.

21. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 v spojitosti s § 167 ods. 1 SSP a neúspešnej sťažovateľke nepriznal náhradu trov kasačného konania.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.